

TLA SE ŠE VEDNO TRESEJO – trese se tudi vest slabih in dobrih ljudi

Srednjo Italijo je avgusta zajel hud potres. Tla so se prvič stresla 24. avgusta. In od takrat se še naprej tresejo. Potres je pustil ogromno posledic. Ker se je zgodil 24. avgusta ponoči, ko so vsi spali, je bilo tudi ogromno smrtnih žrtev, skoraj 300. Nekaj vasi je praktično uničenih, npr. Amatrice.

Vendar vsega skupaj še ni konec.

Tla se še vedno tresejo, potres se ni še ustavil. Vsako toliko pride tudi do močnih potresnih sunkov, ki presežejo magnitudo 5. Na srečo pa ni več smrtnih žrtev (razen gospoda, ki je umrl zaradi kapi).

Vsekakor ljudem še vedno ni lahko.

Več deset tisoč jih je razseljenih, izgubili so svoje domove, ki so porušeni, in živijo v šotorih.

Ob tej priliki se je veliko ljudi odločilo, da tudi denarno pomaga potresencem. Nekaj primerov: Mark Zuckerberg, ustanovitelj Facebooka, je daroval 500 tisoč evrov za Rdeči križ in dal na razpolago platformo Facebook. Moška odbojarska reprezentanca Italije je potresencem namenila vsoto, ki so jo prejeli kot nagrado na olimpijskih igrah.

Tudi italijanski nogometni svet se je odločil, da bo nekaj denarja namenil potresencem. Tako je veliko prvoligaških ekip namenilo zaslužek ene tekme potresnim območjem ipd. Prav tako so se tudi na mednarodni ravni ljudje odločili, da bi radi finančno pomagali. Tako je npr. svoj doprinos dala zvezdnica Lady Gaga in mnogo drugih.

Dobrodelnike, ki so hoteli tudi z denarjem konkretno pomagati potresencem, bi lahko naštevala v nedogled. Tudi »navadni« ljudje so se odločili in pomagali. Veliko je bilo organizacij, ki je zbiralo denar. Civilna zaščita je npr. aktivirala številko, preko katere je lahko vsak daroval 2€. Avgusta so

foto Eleonora Costi - www.eleonoracosti.com

npr. že v dveh dneh na ta način zbrali 2,6 milijonov evrov.

Tragedija, kot je potres, pa je nekaterim izgovor, da se z naravno tragedijo okoristijo. Treba je na primer paziti, kateri organizaciji darovati denar za potresence, kajti v takih primerih pridejo vedno na dan tudi malopridneži, ki se lažejo, da zbirajo denar za druge, v resnici pa si ga vtaknejo v žep.

V Italiji so tudi odločali o tem, če bi premaknili referendum o ustavnih reformah, ki je bil napovedan za 4. december. Vendar ta predlog ni bil sprejet, ker je prevladalo mnenje, da je bil razlog za prestavitev referenduma le političen, saj so se za to potegovali privrženci reform, ki so se bali za izid, saj so ankete kazale, da niso uživali dovolj podpore, zato so želeli pridobiti na času. Potres torej ni samo naravna tragedija. Je trenutek, ko se ljudje povežejo in pokažejo veliko mero sočutja, žal pa se istočasno pokažejo tudi človeške slabosti v obliki političnih igrin in izkoriščanja.

Dunaj nas je povezal in obogatil!

V petek, 28. oktobra, smo se pevke openskega zbora MIPS Vesela pomlad zbrale pred Finžgarjevim domom na Opčinah, kjer nas je že čakal avtobus, ki je odpeljal po Dunajski cesti in nas v zgodnjih popoldanskih urah pripeljal na Triester Strasse (Tržaško cesto) v avstrijsko prestolnico. Tu smo pevke skupaj z zborovodkinjo Andrejo Štucin Cergol in vsemi spremljevalci preživele naslednje štiri dni, med katerimi smo sodelovale na mednarodnem zborovskem festivalu Wien Music Festival.

Predvsem prve dni smo večino časa posvetile petju: v soboto smo imele zjutraj nastop v minoritski cerkvi, kjer se je poleg nas predstavilo še sedem zborov (iz Italije, Argentine, Estonije, s Poljske, Švedske in z Irske), z eno ali dvema pesmima a capella. Popoldne pa smo vadile za večerni koncert, ki je bil precej bolj zahteven, saj se je vsak zbor predstavil s približno polurnim programom. Me smo bile zadnje na vrsti. Nekatere izmed pesmi smo prvič izvajale pred publiko, zato smo si oddahnile, ko je bilo koncerta konec in smo prejele veliko pohval. Kljub tremi pa je bilo petje pravi užitek, saj je Ehrbar Saal dunajskega konservatorija res lepa dvorana z odlično akustiko.

Imele smo srečo, da smo z nastopi zaključile že v soboto, saj smo lahko tako preostala dva dneva popolnoma posvetile turističnim znamenitostim. Pri tem nam je bila v veliko pomoč odbornica Rossana Paliaga, ki je

zelo dobro poznala skoraj vsak kotiček Dunaja. V nedeljo zjutraj smo si z vodičko ogledali dober del mesta, ob uri kosila pa smo se ustavili v prelepem parku Schönbrunn. Popoldne je prišel čas za muzeje: nekateri smo si ogledali cesarsko palačo Hofburg, kjer smo izvedeli marsikaj o zgodovini Habsburžanov, predvsem o cesarju Francu Jožefu in njegovi znameniti ženi Sisi. Drugi pa so se raje posvetili glasbeni zgodovini in si ogledali Figaro Haus, kjer je nekaj časa živel in deloval Mozart. Ponedeljkovo jutro je bilo prosto za še zadnji sprehod po mestu in nakupe spominkov, pa tudi za pokušnjo znamenite Sacher torte v istoimenskem hotelu, kjer je ta odlična slaščica izvorno nastala. Po kosilu pa smo se pred odhodom domov odpravili še v Prater, kjer si lahko mesto ogledaš s panoramskega kolesa, najpogumnejši pa so se podali tudi v zabaviščni park na vlakec smrti. Prekmalu pa je napočil čas za vrnitev domov: še zadnjič smo vsi sedli v avtobus in se obogatili z novo pevsko izkušnjo, polni lepih spominov odpeljali nazaj proti Opčinam.

Po mojem mnenju je bil ta izlet res lep in navdal me je z upanjem, da se bomo z zborom kmalu spet odpravile na kakšno gostovanje, saj take izkušnje pevke bolj povežejo med seboj in poleg tega dajo možnost, da se preizkusimo v tujem okolju in obenem slišimo še druge, zelo različne zборе. Prosila pa sem še nekatere svoje sopevke, da so mi zaupale nekaj svojih vtisov:

Katarina: Že prvi dan smo nekateri po vodenem ogledu mesta pokusili znamenito torto Sacher. Naslednjega dne sta bila na vrsti dva naporna koncerta, na katerih smo se vse zelo potrudile in zato uspešno izpeljale program. Nato pa je prišel čas za ogled mestnih zanimivosti: ob obisku palač, kjer so nekoč živeli Habsburžani, smo se vživele v dvorno življenje Franca Jožefa in njegove soproge Sisi, kar je bilo izredno zanimivo. Dunaj je res čudovito mesto.

Irena: Meni je bilo zelo všeč v hotelu Ananas, kjer smo bili nastanjeni, saj je bila hrana odlična.

Od izleta na Dunaj pa si bom še najbolj zapomnila obisk Hofburga, ker sem spoznala princeso Sisi v popolnoma drugačni luči (na primer to, da je tako zelo skrbela za zunanji videz, da je prišla zaradi tega skoraj do anoreksije, in si je, ko se je postarala, začela zakrivati obraz).

Martina: Festival na Dunaju je bil res imeniten. Dunaj je prelepo mesto, polno zanimivosti; nekatere smo obiskali, vendar vem, da je še veliko drugih. Zame sta bili najlepši Figaro Haus (Mozartova hiša) in park Prater.

Mateja: Letošnji festival je bil po mojem mnenju res lepa izkušnja. Zadovoljna sem z nastopi, ki so se mi zdeli zanimivi in boljši kot lani v Salernu. Vse dni na Dunaju sem se res zabavala, zato upam, da se bomo še kdaj udeležile kakega takega projekta.

Veronika: Po mojem mnenju smo kot zbor zelo povezane med sabo. Mislim, da mi bo od Dunaja (poleg seveda vseh turističnih zanimivosti) še najbolj ostalo v spominu prav to, kako smo se skupaj lepo imele in doživele veliko

zabavnih trenutkov. Poleg tega pa smo dokazale, da nam petje veliko pomeni, saj nismo pele le med vajami in nastopi: na večerji po sobotnem koncertu, na primer, smo se slučajno znašle v isti restavraciji kot zbor z Irske, in tako smo skupaj peli cel večer. Mislim torej, da je bila ta izkušnja nekaj posebnega predvsem zaradi dobre družbe.

Tjaša: Zelo sem zadovoljna, da je bil pevski program strnjen v prvih dneh in je tako ostalo dovolj časa za ogled dunajskih znamenitosti in za zabavo. V družbi ostalih pevk sem se imela zelo lepo. Verjetno mi bodo od Dunaja najbolj ostale v spominu dobre tore Sacher in pa Prater, ki je res zabaven.

Ksenija: Ko sem izvedela, da bomo letos konec oktobra odpotovale na Dunaj, sem bila zelo navdušena. Spomnila sem se potovanja v Stuttgart in v Salerno, ter pomislila, da bo tudi ta festival na Dunaju super izkušnja, polna zabave in zadoščenja. In tako je tudi bilo! Ogled mesta Dunaj, kjer sem z družino že bila v otroštvu, je bil obogaten z mnogimi informacijami, ki sta jih Rossana Paliaga in vodička Susi posredovali v teku dni. S pevskega vidika mi je ostal najbolj v spominu večerni nastop, saj sem se na odru zabavala in bila ganjena, ko je celotna dvorana dolgo ploskala. Med petjem je bilo med nami pevkami veliko energije. Ko smo po koncertu stopile v dvorano, nam je zbor s Poljske čestital in spet zaploskal, pevke so nam povedale, da smo bile po njihovem mnenju me najboljše od vseh. Posebno bi se rada zahvalila naši dirigentki Andreji Štucin Cergol za ves trud in čas, ki ga je vložila, Rossani Paliaga, Manici Maver in ostalim pevkam oziroma prijateljicam za zabavo. Res je bilo super, krasna izkušnja.

Mojca Petaros

V delavnicah z navdušenjem spoznavali stvarnost drugih evropskih manjšin

»26. september 2016. Z ostalimi dekletimi se srečam na glavni postaji v Ljubljani, saj bomo tam stopile na vlak do Beljaka, od Beljaka pa se bomo odpeljale še na Dunaj, z Dunaja pa v Lockenhaus. Nastja je v svoji zaspanosti presrečena in polna pričakovanj, prav tako jaz, ki sem čez noč spala bolj malo, sanjerala pa še preveč. Nika in Silva, ki se prvič odpravljata na doživljanje take izkušnje, sta prav tako zaspani, vendar vse bolj radovedni, kaj ju čaka v naslednjih dneh ...« Ne morem verjeti, da je od zadnjega YEN-ovega (Youth of European Nationalities) seminarja mimo že en mesec. Koliko doživetij, novih spoznanj, idej, problematik in izkušenj. Koliko zabave, smeha in vendar dela, pisanja, razlaganja. Kaj pa je sploh YEN? Kaj imamo me, štiri dekleta, sploh z njim kaj v zvezi? YEN je ogromna krovna organizacija s sedežem v Berlinu. Njena naloga je ta, da deluje kot "dežnik" približno štiridesetim manjšim organizacijam po Evropi. Te manjše organizacije pa so mladinske manjšinske evropske organizacije. Zaradi tega je v omrežje YEN-a vpleten tudi Mosp, mladinsko društvo s sedežem v Trstu, ki predstavlja slovensko manjšino v Italiji. V Yenu pa je zastopanih ogromno organizacij z vseh koncev Evrope, da pri naštevanju gotovo na koga pozabiš: Nemci na Danskem, Danci v Nemčiji, Nemci na Madžarskem, Slovenci v Italiji, Gradiščanski Hrvati v Avstriji, Koroški Slovenci, Retoromani v Švici, Vlasi v Romuniji, Albanci v Makedoniji, Romi v Makedoniji in Albaniji, Lužiški Srbi v Nemčiji, Kašubi na Poljskem, Ladinci v Italiji, itd.

Ključni dogodki v delovanju YEN-a so seminarji. Če YEN predstavlja matično organizacijo vseh manjših manjšinskih organizacij, so seminarji hrana, ki je organizacijam potrebna, da se razvijajo. Seminarji potekajo nekajkrat na leto, so pa dogodki, na katerih se zberejo mladi, ki so aktivni v posameznih manjšinskih organizacijah. Seminar organizira vsakič druga gostujoča manjšina. Zaradi tega se vsakič mladi, ki se seminarjev udeležujejo, premikajo v vedno drugačne države in sicer v države, kjer živijo gostujoče manjšine. Vsak seminar je lepo organiziran in odlično strukturiran. Vsak, ki se ga udeleži, se potem vključi v en 'workshop' – delavnico (običajno pripravijo tri ali štiri), pri kateri se seznanja z novimi informacijami glede manjšin ali z vsemi tehnikami, s katerimi lahko posameznik svoji manjšini pomaga, da se okrepi. Na zadnjem seminarju, ki je potekal od 26. septembra do 2. oktobra v Lockenhausu (Avstrija), ki sta ga organizirali (izjemoma) dve manjšini – Gradiščanski Hrvati in Koroški Slovenci, sem se udeležila workshopa, ki se je osredotočil na manjšine

in njihove jezike. Na tak način sem lahko zlahka in v direktnem stiku z drugimi mladimi ugotovila, katere so skupne problematike manjšin po Evropi, kot tudi svetle točke njihovega obstoja. Če je že kdo mlad, poln energije, željan novih spoznanj, del neke manjšine in lačen znanja o drugih manjšinah, ne sme zamuditi YEN-ovega seminarja. Februarja bomo enega izmed teh seminarjev gostili prav mi, slovenska manjšina. Obiskali nas bodo mladi iz vse Evrope! Če koga zanima, naj kar pride pokukat. Sledite nam preko Facebooka na "Tudi mi smo Yen".

Ester Gomisel

VERONIKA ŠKERLAVAJ – 2. NAGRADA ZA POEZIJO
na literarnem natečaju SKK- MOSP 2016

Ime in priimek:
Veronika Škerlavaj

Doma:
z Opčin, a sem se
pred kratkim pre-
selila v Polja pri
Domju

Obiskujem:
četrty razred
znanstvenega
liceja Preše-
ren v Trstu

Moja izvenšolska zanimanja:
treniram atletiko pri društvu Bor
in pojem v zboru Vesela pomlad z
Opčin

Moja najljubša knjiga:
Wild avtorice Cheryl Strayed

Ko bom "velika" bom:
nimam pojma!

Pišem ker:
pišem vse, kar mi ljudje po-
stavijo kot nalogo ali do-
deljeno delo ... sama od
sebe pa se raje ukvarjam
s čim drugim

(pripravila Veronika
Bordon; intervjuja
z Belindo Trobec in
Nicole Gustini v
minulih dveh šte-
vilkah Rasti je
pripravila Svet-
lana Brecelj)

Utemeljitev 2. nagrade za poezijo na
literarnem natečaju Slovenskega kulturnega
kluba in MOSP-a 2016 za cikel dveh pesmi, ki
se navdihujeta ob Kosovelovih verzih "Ta stra-
šni čas, neurejeni čas ... lomi in ubija nam sanje"
in "Oj kam":

Gre za vsebinsko in slogovno izčiščeno, a pove-
dno poezijo. Na oblikovni ravni se odraža smisel za
lep jezikovni izraz, tako retorične figure kot zvočnost
druge pesmi razodevajo pesniško občutljivost.

Ta strašni čas, neurejeni čas ... lomi in ubija sanje.

Ostekleneli biseri

na licu

prežijo

nad modrim nebom.

Čas.

Dnevni mrak krasi cvetove sonca.

Čas.

Tiha soba.

Že spiš?

In strmoglavim.

Oj, kam?

Tihe tračnice

gredo v noč.

Šepet tisočih

domov čaka

na jok.

NOVEMBER in MLADI

Kako v dobi računalnikov in mobilnih telefončkov na zabaven in koristen način preživeti prosti čas

V hladnih novembrskih popoldnevih, ko bi se kdorkoli najraje zavil v mehko in toplo odejo ter mirno in sladko zaspal, si mladi krajšajo čas na različne načine. A Bog ne daj, da bi v preveliki meri postajali pred računalniki, se zabubili v svoje mobilne telefončke, izgubljali cele popoldneve z videoigricami ali Facebookom ... Nedavna raziskava, ki so jo dijaki liceja Gregorčič izvedli pod mentorstvom Slovenskega raziskovalnega inštituta SLORI v okviru „Noči raziskovalcev“, je pokazala, da 29 odstotkov naših anketiranih sovrstnikov uporablja telefonček največ dve uri dnevno – preostali (izjema je le en odstotek, ki mobija sploh ne uporablja) pa s telefončki v rokah presedijo več kot dve uri na dan! 35 odstotkov uporablja telefonček dve do štiri ure, 22 odstotkov ga uporablja štiri do šest ur, 7 odstotkov kar šest do osem ur in 6 odstotkov prebije s telefončkom v rokah več kot osem ur dnevno.

Mnenja smo, da lahko mladi kvalitetnejše izkoristijo svoj prosti čas. Vsakdo se seveda ukvarja s tem, kar ga najbolj veseli, kar ga zanima in mu dovoli, da pokaže svoje sposobnosti. Pomembno je, da se pri tem zabava, sprosti, izrazi svojo ustvarjalnost, pa tudi – zakaj ne – da se kaj koristnega nauči.

O tem, kako lahko popolnoma različne dejavnosti zadostijo ravnokar navedenim potrebam po pametnem preživljanju prostega časa, je pet dijakinj goriškega višješolskega zavoda ponudilo svoja pričevanja:

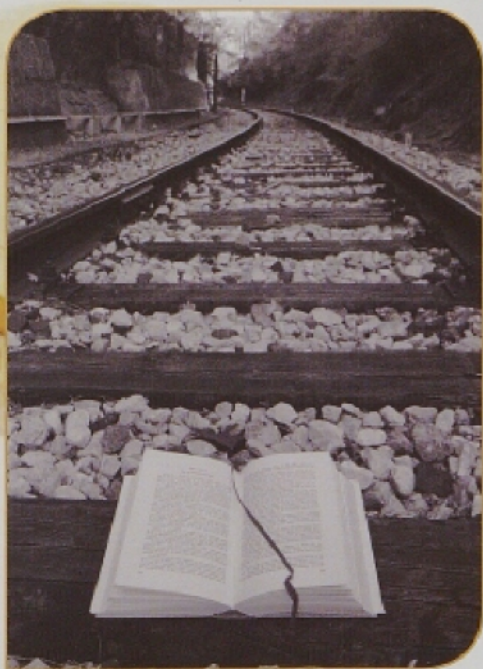

Sanja, 18 let: Gledališče je zame čaroben prostor, kjer lahko za trenutek postaneš nekdo drug in izkusiš, kar nisi še nikoli doslej. Na odrskih deskah nastopam pretežno kot igralka, zadnje čase pa odkrivam vlogo režiserja in delo, ki poteka za gledališko predstavo. Odgovor na vprašanje, zakaj me igranje veseli, je že vključen v samo besedo, ker se lahko igram. Na odru se lahko od blizu soočam z literaturo, analiziram besedilo in sporočilo avtorja ter se preizkušam v tem, da sem nekdo drug; med vsemi uprizorjenimi liki lahko izbiram, kdo bi najraje bila.

Erika, 17 let: Že vrsto let se ukvarjam s plesom. Preizkusila sem vse možne vrste in sloge in ugotovila, da mi najbolj ustrezata jazz in moderni balet. Žal se s tovrstnim plesom ukvarjam samo eno leto, a sem kljub temu že zelo navdušena. Predvsem moderni balet nudi veliko možnosti sprostitve in samostojnega izražanja. Zanj je namreč značilno prav izražanje osebnih občutkov in samostojna interpretacija glasbene podlage, čepav smo vsi vezani na že prej določeno koreografijo. V mrzlem in žalostnem novembrskem popoldnevu pa je vedno prijetno preživeti uro in pol časa v topli baletni sobi.

Giulia, 17 let: Svoj prosti čas posvečam pretežno zborovskemu petju. Že od malih nog pojem v zboru in vedno sem pri petju uživala. Petje je skupinska dejavnost, pri kateri mora vsak pevec pustiti svoj prstni vtis, nikoli pa ne sme izstopati. Pri petju je poleg glasu pomemben tudi posluš. Med izvajanjem mora vsak član zbora poslušati sopevce, zato da se lahko vsi glasovi zlijejo v enoten zvok. Tako kot vsaka skupinska dejavnost, tudi petje omogoči druženje z različnimi osebami, od katerih se lahko vedno kaj novega naučiš.

Jana, 14 let: Zelo rada berem knjige, vse od kriminalk do ljubezenskih romanov. Najraje berem, ko je zunaj mraz, zato da lahko sedem na kavč s toplo čokolado in berem. Med branjem se sprostim, pozabim na vse težave in na vse šolske obveznosti. Branje mi omogoči bogatenje besednega zaklada, kar koristi pri pisanju spisov.

Nika, 14 let: Od svojega petega leta se ukvarjam s plavanjem, resneje pa sem začela trenirati pri desetih letih. Pri izbiri športne panoge sem se zgledovala po bratu, ki je zelo uspešen v tem športu. Plavanje mi omogoči, da se umirim in porabim vso odvečno energijo.

Lepo je, da se mladi še vedno ukvarjajo s takimi in podobnimi dejavnostmi. Danes, ko je tehnologija tako napredna, lahko skoraj vse opravimo preko računalnika. Užitka, ki ga čutiš, ko se vživiš v vlogo, ko občuteno zaplešeš ali zapoješ, ko zmagaš tekmo ali ko prebereš najlepšo knjigo, pa ti računalnik ne more nuditi.

Giulia Černic

Začela sem gledati na svet pod drugačnim zornim kotom

Da bi lahko intervjuvala svojo babico v Ukrajini, sem se morala z njo pogovarjati preko Skypeja. Moja babica ima že 81 let in ime ji je Tatjana Čopko. Jaz ji pravim babuška, kar v ruščini pomeni babica. Ko sem ji povedala, da bi jo želela intervjuvati, ji je od veselja zažarel obraz. Intervju sem morala prevesti, zato je lahko prišlo do kakega nesporazuma, saj se z njo pogovarjam v jeziku gluhtonemih.

→ Kdaj in zakaj si postala gluho-nema?

Gluhonema sem postala pri šestih letih. Bilo je v času druge svetovne vojne in zbolela sem za angino. Zdravnikov v vasi ni bilo in zdravil tudi ne, saj so vse uporabljali samo za vojake, za nas se sploh niso zmenili. Spomnim se še, kako sem se nekega dne prebudila in mi ni bilo jasno, zakaj nisem slišala več ničesar. Prestrašila sem se in bruhnila v tragičen jok, ker poleg tega, da nisem slišala več ničesar, tudi na eno oko nisem več videla. Moja mama se od takrat zame sploh ni več zmenila in me dobesedno izkoriščala, saj je moral kdo pomagati doma, medtem ko so moji bratje in sestre odhajali v šolo. Bilo nas je devet. Edini, ki mi je stal ob strani, je bil moj oče.

→ Ali je ta slušna prizadetost močno vplivala na tvoje življenje?

Na začetku mi je bilo zelo hudo in nisem vedela, kaj bi. Mislila sem, da moje življenje nima več smisla. S pomočjo očeta, ki me je podpiral in me spodbujal, naj ne popustim in naj se borim, mi je bilo veliko lažje. Postala sem pogumna, zrela in začela sem gledati na svet pod drugačnim zornim kotom.

→ Kot si že rekla prej, si bila ti doma, medtem ko so tvoji bratje in sestre hodili v šolo. Kako si to sprejela?

Takrat so po vasi krožile govorice, da obstaja neka šola za gluhone-me. Želela sem si iti tja, saj človek brez kulture ni človek. Toda moja mama me je prepričevala, da ta šola ne obstaja. Zato sem si nekega dne pripravila potovalko in odšla od doma. Šla sem v mesto, se tam zaposlila in se istočasno učila. Delala sem v tovarni oblek in skoraj so mi ponudili možnost, da bi postala tam vodja oddelka, toda moja gluhonemost in moja izobrazba sta mi to onemogočili.

→ Ko bi imela možnost, da s slušnim aparatom prideš do sluha, kako bi se odločila?

Nekajkrat sem že poskusila nositi slušni aparat, a me je zelo motil, saj sem slišala preveč zvokov. Zato sem ga snela in se odločila, da bom raje živela brez njega. Iz te svoje izkušnje sem se veliko naučila, predvsem to, da v življenju ne moreš imeti vedno vsega in se moraš zadovoljiti s tistim, kar imaš.

Nika Pahor,
2. znanstveni licej

Članek je nastal med šolsko delavnico v sklopu projekta "Ko zaživi pisana beseda" društva MOSP. Mentorica Erika Jazbar, profesorica Maila Ozbič.

